

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С.СКОВОРОДИ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА СХІДНИХ МОВ
ІСТОРИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.Н.КАРАЗИНА
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ
КАФЕДРА СХІДНИХ МОВ
ТА МІЖКУЛЬТУРНОЇ
КОМУНІКАЦІЇ



«ПИТАННЯ СХОДОЗНАВСТВА В УКРАЇНІ»

Тези доповідей

Всеукраїнської науково-практичної конференції

29-30 березня 2018 року



Харків – 2018

1620 рр. Сімеона Лехаці. Високого рівня розвитку досягли мистецтво та архітектура. Будувалися сакральні споруди: Львівський кафедральний собор (1363 р.), Луцька церква Святого Стефана (1378 р.), Язловецька церква (1551 р.). Розвивалося прикладне мистецтво: різьба на камені (нагробні стели, хачкари, вотивні хрести, об'ємна скульптура), золотарство, гаптування, вироби з сап'яну. У Львові в 1668 р. виник вірменський театр шкільного характеру. В XVI–XVII ст. вірменське мистецтво поступово втратило питомі національні риси, підпорядковуючись близькосхідній орієнтальній моді та західноєвропейським стилям [3, с. 123].

Отже, праці Я.Р. Дашкевича служать не тільки важливим джерелом з історії Вірменії, а й історії України.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ

1. Дашкевич Я.Р. Вірменія і Україна: Зб. наук. статей та рецензій, 1954-1989 рр. – Львів – Нью-Йорк, 2001. – С. 167-207.
2. Дашкевич Я.Р. Розселення вірменів на Україні у XI–XVI ст. // Український історично-географічний збірник. – Київ, 1971. – Вип. I. – С. 90-175.
3. Дашкевич Я.Р. Вірмени в Україні: Зб. наук. статей та рецензій, 1990-2009 рр. – Львів, 2012. – С. 98-142.

КОЛОНІАЛЬНА ПОЛІТИКА ЯПОНІЇ НА о. ТАЙВАНЬ (1895-1945 рр.)

Якуніна Ганна Павлівна, студентка 6 курсу

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Науковий керівник: к.і.н., доц. Л.М. Ямпольська

На сьогоднішній день у геополітичному просторі актуальною є проблема статусу о. Тайвань: насамперед, сприйняття його міжнародною спільнотою як повноцінного державного утворення чи як частини цілісної КНР? Питання має резонансний характер, починаючи від 1949 року, завершення Громадянської війни 1946-1949 рр. у Китаї. Тайвань протягом свого історичного розвитку знаходився під протекторатом як європейських, так і азійських держав. Значний вплив на розвиток острова здійснила японська колоніальна політика, починаючи від економічного аспекту й закінчуючи культурним. Перебування Тайваню під владою Японії детермінувало хід подальшої історії острова, відносини з Японією на сучасному етапі.

Тема дослідження є, беззаперечно, актуальною, адже висвітлює важливий період у трансформації тайванського соціуму, що впливає на сучасне повсякдення. Вивчення колоніальної політики дозволяє обґрунтувати активну зовнішню політику, яку проводить Японія сьогодні;

зрозуміти відмінності, які виникли в ході колоніального правління Японії на о. Тайвань, від материкової частини Китаю; еволюційно дослідити політику Китаю відносно Тайваню після 1945 року.

Метою дослідження є інтегроване вивчення особливостей колоніальної політики Японії на о. Тайвань у 1895-1945 рр., її стратегічних цілей і перспектив, аналіз фінансової політики, політики в галузі сільського господарства та промисловості, визначення періодів колоніального правління, дослідження розвитку партизанських рухів та асимілювання місцевої культури.

При підготовці доповіді були використані праці Ф.А. Тодер [4], що зосереджуються на історичному розвитку о. Тайвань, В.О. Пермінової [1], що дослідила особливості соціально-економічних перетворень у процесі колоніальної політики Японії, В.Ц. Головачова, В.Е. Молодякова [2] про етнічну історію острова в історіографії, К.М. Тertiцького, Р.Р. Шайхутдінової [3].

В якості джерел у ході дослідження були використані статистичні дані, записи мандрівника з Німеччини А. Фішера, американського журналіста й письменника П. Біглоу. Для проведення дослідження були залучені загальнонаукові (аналізу, синтезу, систематизації) та спеціально-історичні (описовий, порівняльно-історичний) методи.

Колоніальну політику Японії необхідно поділити на декілька хронологічних періодів, що вирізняються системою, методами й характером впливу на підконтрольну територію.

Перший період, що відповідає 1895-1919 рр., характеризується протиставленням підходів до управління колонією, а саме: сприйняття тайванців як тубільців і вироблення нової законодавчої бази або ж сприйняття їх як схожих на японців й інтегрування до імперського суспільства; партизанською боротьбою з японським колоніалізмом.

Період «інтеграції», що хронологічно відповідає 1919-1937 рр. Даний період знаменує демократизацію суспільно-політичних процесів і життєдіяльності соціуму. В 1919 р. посаду генерал-губернатора Тайваню обіймає Ден Кендзіро.

Період з 1937 до 1945 рр., коли змінюється характер колоніальної політики через активні воєнні дії з Китаєм, більш інтенсивно проходить процес «японізації».

«Основна стратегія японської політики – це забезпечення прибутком японських компаній і державних підприємств, приведення Тайваню до фінансової незалежності від дотацій із метрополії і підтримання економічної і військової міцності Японської імперії» [1, с. 16].

Новий уряд «повинен був змінити майже всю адміністративну систему, пропонуючи, перш за все, у вигляді програми: кращий розподіл адміністративних округів, заохочення промисловості, побудову освітніх установ, прийняття санітарних заходів, скорочення посадових осіб,

нарешті, повагу, в міру можливостей, традиційних звичаїв тубільців» [2, с. 30].

«Розвиток промисловості на Тайвані тісно пов'язаний з індустріалізацією в самій Японській імперії. Особливої актуальності налагодження деяких галузей промислового виробництва в колонії набуло з початком підготовки Японії до війни 1937 року (хімічна і гірничорудна промисловість), разом з тим, харчова промисловість становила основну частку в тайванській економіці протягом усього періоду окупації. Цукрова промисловість була основною галуззю в економіці Тайваню, забезпечувала острів стабільними доходами» [1, с. 17].

Однією з якісних відмінностей японської колоніальної політики стало запозичення методів управління колоніями у Великобританії і Франції та їх ефективне комбінування. «Якщо до 1920-х рр. в японських правлячих колах переважала британська модель управління колоніями (спеціальна політична система з особливим законодавством і адміністративним поділом), то після цього часу була обрана французька модель, в рамках якої Тайвань швидше розглядався як невід'ємна частина Японської імперії, а законодавство на острові мало загальний із метрополією характер» [3, с. 100]. Поєднання методів управління європейських колоніальних держав стимулювало прогрес в управлінні островом та імплементацію правових норм метрополії законодавством Тайваню.

Якщо на першому етапі правління японська влада більше зосереджувалась на розвитку інфраструктури острова, промисловості, сільського господарства, то в подальшому були створені органи місцевої влади, школи, заборонені тілесні покарання. Робився акцент і на вивченні японської мови, пропагуванні японської культури та звичаїв, синтоїзму.

«Важливим у розвитку освітньої політики на Тайвані було оголошення японським урядом в 1922 р. про спільне навчання тайванців і японців» [1, с. 20].

З початком військових дій ці тенденції інтенсифікувались, адже для використання потенціалу тайванських ресурсів у цілях і масштабах війни необхідна була співпраця з боку населення, тайванців також закликали до вступу в Японську імператорську армію.

Партизанські рухи більше поширення мали в перший період колоніального правління, в подальшому набули мирного характеру.

Колоніальна політика Японії на о. Тайвань у 1895-1945 рр. здійснила значний вплив на подальший розвиток острова, адже навіть наступна китайська адміністрація в 1945-1949 рр. у деяких аспектах продовжувала політику японської влади; схожість можна помітити й з політикою Гоміньдану. Був закладений міцний базис для подальшого економічного розвитку. Звичайно, що перебування під протекцією іншої держави

трансформувало й суспільство Тайваню, воно акумулювало нові риси та звичаї, відмінні від континентального Китаю.

Японії вдалося виробити власну ефективну модель колоніального управління, поєднавши французьку та британську. Період колоніальної політики Японії в цілому характеризується використанням економічних і природних ресурсів Тайваню, спробою «японізації» місцевого населення. Створення сталих економічних і культурних зв'язків детермінувало співпрацю в подальшому. Управління, що базувалося на ефективному впливанні японських інвестицій у модернізацію колонії, сприяло зростанню фінансових та економічних показників у порівнянні з іншими колоніями.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ

1. Перминова В.А. Тайвань – «образцовая» колония Японии (1895-1945 гг.): особенности социально-экономических преобразований: автореф. дис. ... канд. ист. наук: 07.00.15 – История международных отношений и внешней политики. – М., 2016. – 24 с.
2. Головачёв В.Ц., Молодяков В.Э. Тайвань в эпоху японского правления. Источники и исследования на русском языке. – М., 2014. – 120 с.
3. Шайхутдинова Р.Р. Особенности японской колониальной политики на Тайване в 1895-1945 гг. – СПб.: Санкт-Петербургское философское общество, 2016. – С. 98-103.
4. Тодер Ф.А. Тайвань и его история (XIX в.). – М.: Главная редакция восточной литературы издательства «Наука», 1978. – 343 с.

ЕКОНОМІКА, ПОЛІТИКА, СОЦІУМ КРАЇН СХОДУ

ОСОБЛИВОСТІ МОДЕРНІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У РЕСПУБЛІЦІ КОРЕЯ (60-ТІ РР. XX – ПОЧАТОК XXI СТ.)

Батюк Лариса Андріївна, кандидат економічних наук, доцент

*Харківський національний технічний університет сільського господарства
імені Петра Василенка,*

слухачка Інституту післядипломної освіти З р.н.

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Науковий керівник: д.і.н., проф. М.М. Кучемко

У середовищі незахідного світу, з точки зору глибини та динаміки змін суспільств за зразком західних, особливо виділяються так звані «нові індустріальні країни». Цей феномен проявився у гнучкості щодо модернізації та впровадження інновацій в поєднанні зі збереженням певного культурного традиціоналізму, що забезпечило безпрецедентні темпи прогресивного історичного розвитку. Республіка Корея займає серед